

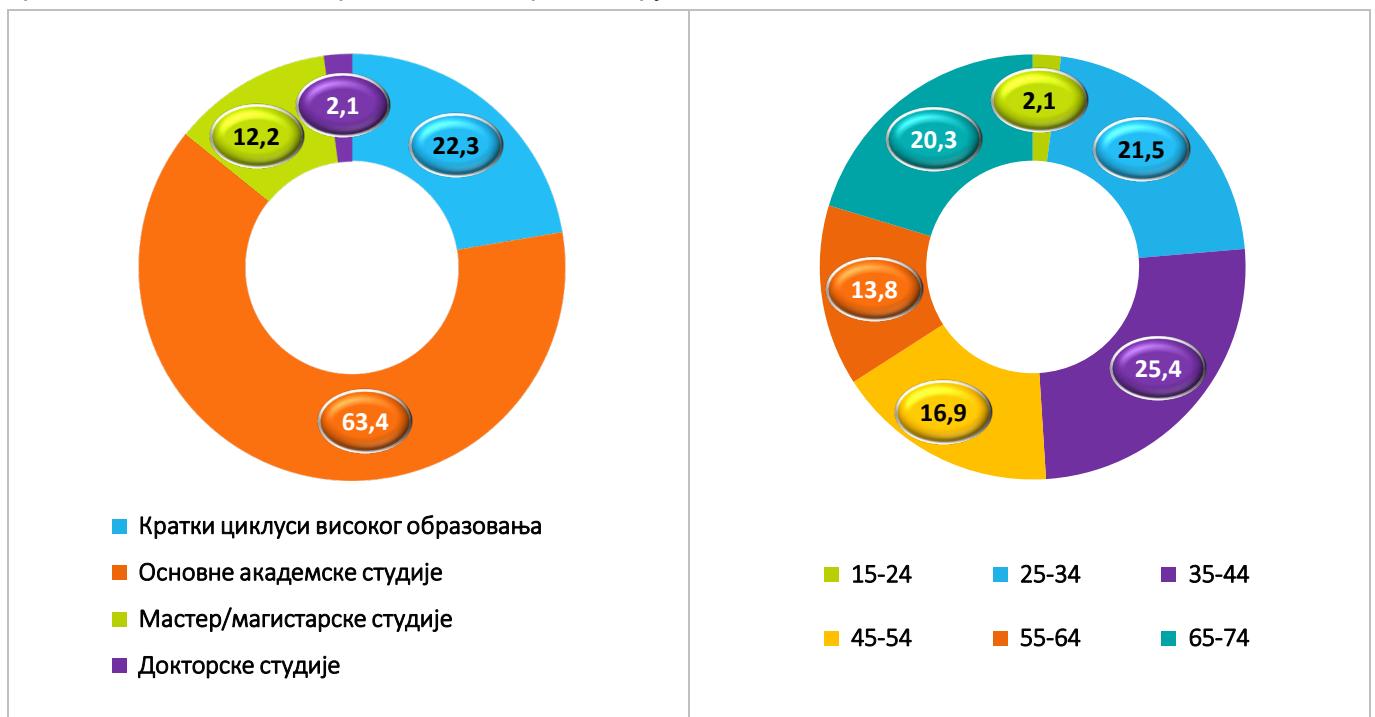
Људски ресурси у науци и технологији, 2023.

– Истраживање и развој –

Људске ресурсе у науци и технологији чине лица старости 15–74 године која или имају завршено високо образовање, или су запослена у областима науке и технологије као истраживачи, инжењери, стручни сарадници или техничари. Према резултатима Анкете о радној снази (АРС), у 2023. години у Републици Србији било је 1 109 900 лица која испуњавају неки од наведених услова, од тога је 55% жена.

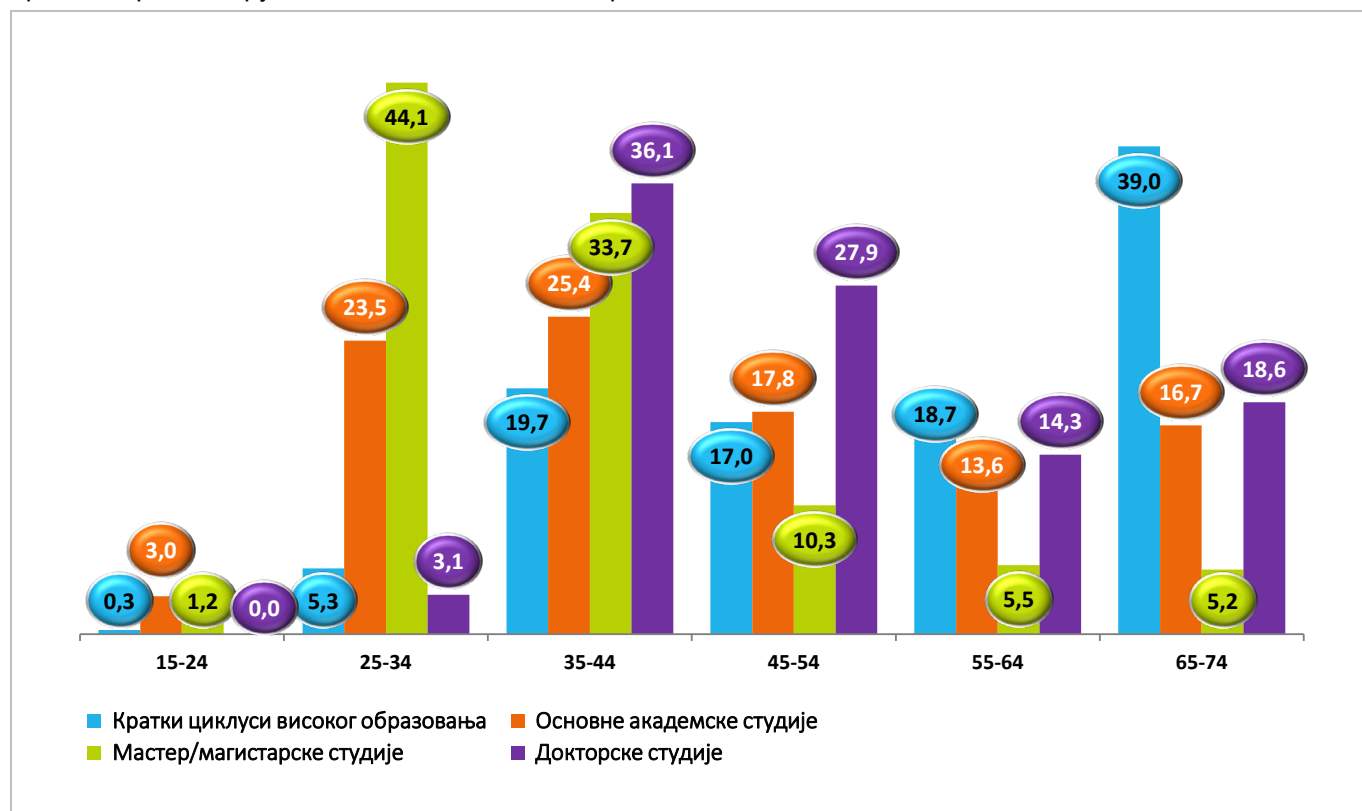
Језгро људских ресурса у науци и технологији чине лица која испуњавају оба услова, имају стечено високо образовање и раде у областима науке и технологије у наведеним занимањима. У 2023. години је 553 200 лица чинило језгро, од тога је било 58% жена.

Графикон 1 Лица старости 15–74 год., која имају завршено високо образовање, према нивоима високог образовања и старосним групама, %

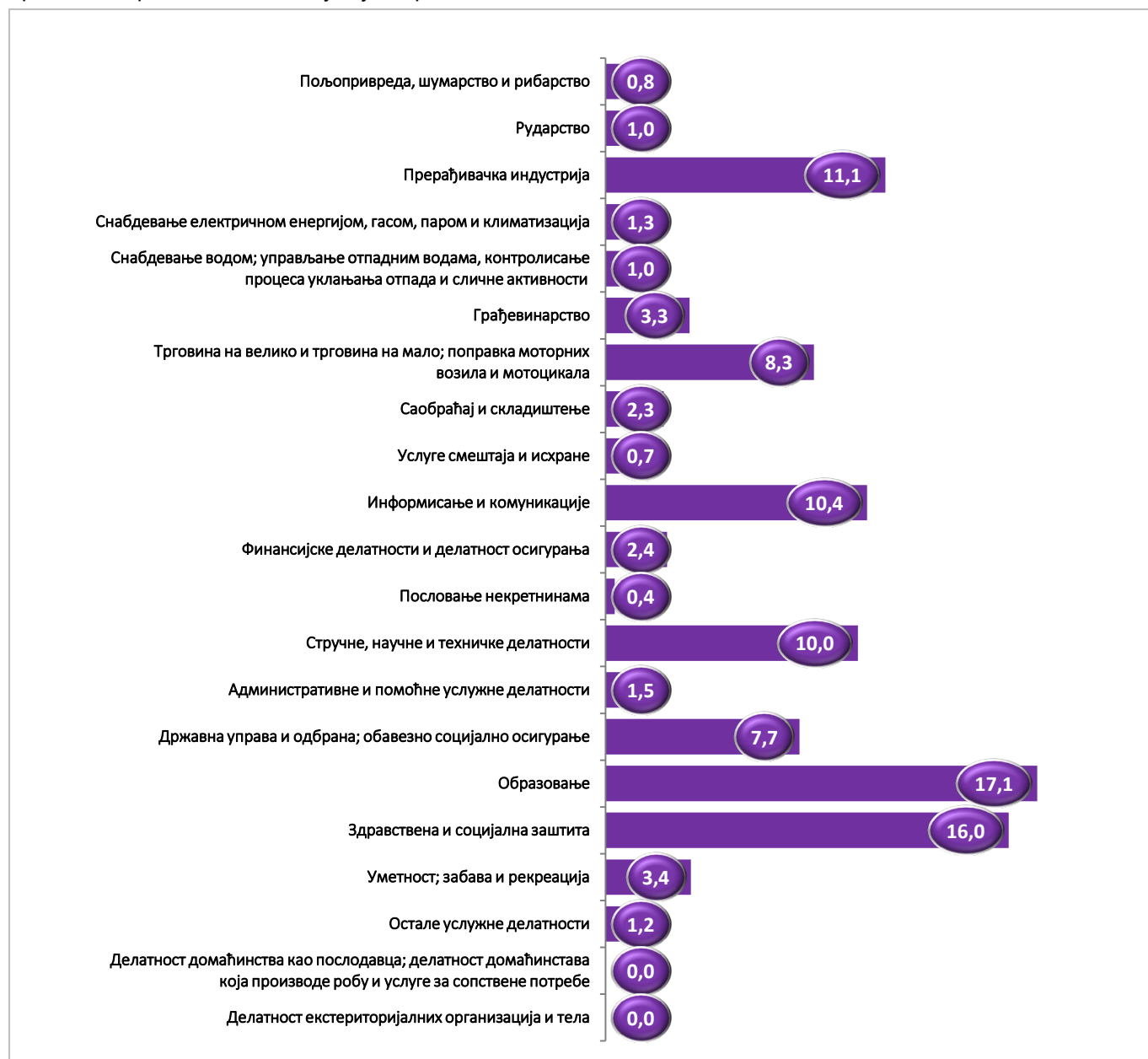
У контингенту лица старости 15–74 године која имају завршено високо образовање (1 227 400 лица), највише је лица са завршеним првим степеном високог образовања, односно основним академским или струковним студијама – 63,4%, а најмање је учешће доктора наука, свега 2%. Посматрано по старости, најзаступљенија је старосна група 35–44 године са нешто више од 25%, затим старосна група 25–34 године са 21,5%.

Графикон ② Лица старости 15–74 год., која имају завршено високо образовање, према старосним групама и нивоима високог образовања, %

Лица са завршеним мастер/магистарским нивоом високог образовања најзаступљенија су у оквиру старосне групе 25–34 године – 44,1%, док је кратке циклусе високог образовања завршило скоро 40% лица из најстарије старосне групе (65–74). Највише доктораната је у старосној групи 35–44.

Графикон 3 Лица старости 15–74 год., запослена у областима науке и технологије, према секторима делатности у којима раде, %

Највеће је учешће лица која раде као: истраживачи, инжењери, стручни сарадници или техничари у сектору делатности **Образовање** (17,1%), затим **Здравствена и социјална заштита** (16%), **Прерађивачка индустрија** (11,1%) и **Информисање и комуникације** (10,4%).

➔ ИЗВОР ПОДАТАКА

Извор података је Анкета о радној снази.

Методологија АРС-а у потпуности је усклађена са стандардима које прописује Евростат и омогућава упоређивање резултата са резултатима других земаља. За потребе анализе података о људским потенцијалима у науци и технологији обухваћена су лица старости 15–74 године. Циљ истраживања је дефинисање основних обележја лица, односно дела радне снаге са најразвијенијим вештинама и највећим потенцијалом, који доприноси развоју друштва заснованог на знању.

➔ ДЕФИНИЦИЈЕ ОСНОВНИХ ОБЕЛЕЖЈА

За дефинисање људских ресурса у науци и технологији (*HRST*) користе се два приступа:

- према образовању (*HRSTE*) – лица која имају завршено високо образовање (ISCED 5, 6, 7 или 8),
- према занимању (*HRSTO*) – лица која су запослена у областима науке и технологије, као истраживачи, стручњаци, инжењери, стручни сарадници, техничари и директори (ISCO-08, групе 2 и 3).

Они који испуњавају оба наведена услова називају се језгро људског потенцијала у науци (*HRSTC-a*).

Разлика између лица која припадају *HRST*-у према образовању и према занимању јесте у томе да они који тренутно раде у областима науке и технологије, а при том немају одговарајућу формалну квалификацију, када напусте своје радно место, пензионишу се или на неки други начин постану економски неактивни, губе статус *HRSTO*, док лица која су завршила терцијарно образовање трајно имају статус *HRSTE*.

Активно становништво (радну снагу) чине сва запослена и незапослена лица старе 15 и више година.

Лица (старости 15–89 година) која су најмање један сат у посматраној седмици обављала неки плаћени посао (у новцу или натура), као и лица која су имала запослење, али која су у тој седмици била привремено одсутна са посла, сматрају се запосленим лицима.

Незапослени су лица која у посматраној седмици нису обављала ниједан плаћени посао, нити су имала посао са којег су одсуствовала и на који су могла да се врате након истека одсуства, под условом да су задовољавала следеће критеријуме: да су у последње четири седмице предузимала активне кораке ради налажења посла и да су, уколико би им посао био понуђен, била у могућности да почну да раде у року од две седмице; да у последње четири седмице нису активно тражила посао, јер су нашла посао на којем је требало да почну да раде након истека посматране седмице, а најкасније за три месеца.

Становништво ван радне снаге чине сва лица у посматраној популацији (старости 15 и више година) која нису сврстана у запослено или незапослено становништво. У становништво ван радне снаге спадају студенти, пензионери, лица која обављају кућне послове, као и остала лица која у посматраној седмици нису обављала ниједан плаћени посао, нису активно тражила посао или нису била у могућности да почну да раде у року од две седмице након истека посматране седмице.

➔ КЛАСИФИКАЦИЈЕ

У истраживању су коришћене следеће класификације:

- КД 2010 – Класификација делатности (NACE)
- Класификација делатности Европске уније (NACE rev. 2), која је упоредива са класификацијом делатности Уједињених нација (ISIC – rev. 4)
- Међународна стандардна класификација образовања (ISCED 2011)
- Класификација занимања (ISCO-08).

Републички завод за статистику од 1999. године не располаже подацима за АП Косово и Метохија, тако да они нису садржани у обухвату података за Републику Србију (укупно).